

VLADA CRNE GORE
MINISTARSTVO SPORTA

AKCIONI PLAN ZA REALIZACIJU STRATEGIJE ZA MLADE ZA 2018. GODINU

KLJUČNI ISHOD A: MLADI OSTVARUJU EKONOMSKU I SOCIJALNU SIGURNOST KROZ OLAKŠAN PRISTUP TRŽIŠTU RADA I STICANJE ZAPOSLENJA				
<i>Mjera</i>	<i>Aktivnost</i>	<i>Pokazatelj uspjeha</i>	<i>Odgovorni za realizaciju</i>	<i>Budžet</i>
A1. Otklanjanje barijera za pristup tržištu rada svim mladima	1.1. Implementirati preporuke analize uticaja aktivnih mjera zapošljavanja i rada Zavoda za zapošljavanje, nastale u okviru projekta Aktivne mjere tržišta rada za zapošljivost	-Implementirati minimum 30% preporuka koje se odnose na zapošljavanje mladih	Zavod za zapošljavanje Crne Gore	Redovni budžeti i/ili konkursi odgovornih institucija, donatori
	1.2. Inoviranje programa APZ-a uz obavezne konsultacije sa mladima prilikom dizajna aktivnosti, kao i drugim akterima (uključujući i podršku mladim preduzetnicima/cama)	-APZ Inoviran; -U konsultacije uključeno minimum 5 omladinskih organizacija i 100 mladih -Inovirane mjere sprovedene	Zavod za zapošljavanje Crne Gore Partneri: NVO	Redovni budžeti i/ili konkursi odgovornih institucija

	1.3. Stvaranje uslova za osnivanje pilot servisa za zapošljavanje mladih	-Kreiran model rada servisa i testiran pilot servis	Zavod za zapošljavanje Crne Gore Partneri: NVO, jedinice lokalne samouprave	Redovni budžeti i/ili konkursi odgovornih institucija, donatori
A2. Podrška razvoju preduzetništva mladih	2.1. Sprovoditi inovativne programe za razvoj preduzetništva mladih u partnerstvu sa mladima i organizacijama civilnog društva i lokalnim samoupravama	-Obezbijedena podrška za rad postojećih i/ili uspostavljanje novih inovativnih programa za razvoj preduzetništva kod mladih -Minimum 100 mladih obuhvaćeno programom	Ministarstvo ekonomije, Ministarstvo sporta Partneri: Investiciono-razvojni fond, jedinice lokalne samouprave i NVO	Redovni budžeti i/ili budžeti opredjeljeni za konkurse odgovornih institucija
	2.2. Implementacija Preporuka za javne politike u oblasti preduzetništva mladih	-Minimum 3 od 4 preporuke realizovano -Mladi uljučeni u razvoj i dizajn svih mjera i programa pri realizaciji preporuka -Razvijeni novi programi za podršku mladim preduzetnicima/cama uz punu participaciju mladih u izradi ovih	Ministarstvo ekonomije, Ministarstvo rada i socijalnog staranja, Zavod za zapošljavanje Crne Gore, Investiciono-razvojni fond, Nacionalno partnerstvo za preduzetničko učenje, jedinice lokalne samouprave, NVO,	Redovni budžeti i/ili konkursi odgovornih institucija, donatori

		programa -Uključeni mladi sa invaliditetom i žene -Mladi uključeni u kreiranje programa i mjera, kao i njihovu evaluaciju	UN	
	2.3. Uspostavljanje biznis savjetovališta za mlade na lokalnom nivou, u kojima će zainteresovanima biti dostupna kontinuirana podrška (informisanje, savjetovanje, mentorstvo, zajednički radni prostor, podrška razvoju biznis plana, upućivanje na relevantne institucije, programe...)	- Otvorena biznis savjetovališta za mlade u minimum 2 opštine	Ministarstvo ekonomije Partneri: Jedinice lokalne samouprave i NVO	Redovni budžeti i/ili konkursi odgovornih institucija, donatori
A3. Uspostavljen integrisani i holistički sistem podrške mladima ka dostojanstvenom zaposlenju	3.1. Informisanje mladih o pravima po osnovu rada -Izrada Vodiča o pravima po osnovu rada za mlade jezikom prilagođenog mladima	- Izrađen Vodič dostupan u štampanoj i elektronskoj verziji napisan jezikom prilagođenom mladima. - Minimum 500 mladih upoznato sa sadržajem	Ministarstvo rada i socijalnog staranja, Ministarstvo sporta, Partneri: Zavod za zapošljavanje Crne Gore, NVO	Redovni budžeti i/ili budžeti opredjeljeni za konkurse odgovornih institucija

		vodiča (kroz prezentacije, direktnu distribuciju i online)		
	3.2. Izrada Priručnika za nastavnike srednjih škola o pravima po osnovu rada i snalaženju mladih na tržištu rada i obuka nastavnika za upotrebu Priručnika	- Izrađen Priručnik -Sprovedena minimum jedna obuka nastavnika za upotrebu Priručnika	Centar za stručno obrazovanje	Redovni budžeti i /ili konkursi odgovornih institucija
	3.3 Kreirati/unaprijediti i sprovoditi model online karijernog informisanja i savjetovanja za mlade (uz prethodno realizovane konsultacije sa mladima i drugim relevantnim akterima o nacrtu modela)	- Mladi i drugi akteri uključeni u konsultacije o modelu -Kreiran/unaprijeđen model online karijernog informisanja i savjetovanja za mlade	Ministarstvo sporta, Zavod za zapošljavanje Crne Gore, Ministarstvo prosvjete, Partneri: NVO, Zavod za školstvo, međunarodne organizacije, jedinice lokalne samouprave	Redovni budžeti i/ili budžeti opredjeljeni za konkurse odgovornih institucija
	3.4. Kreiranje i realizacija programa kroz koje će mladi biti aktivni učesnici u ostvarivanju strateških razvojnih ciljeva	-Organizovana minimum jedna kampanja ili promotivna aktivnost -Promotivnim aktivnostima obuhvaćeno minimum	Ministarstvo prosvjete, Zavod za zapošljavanje Crne Gore Partneri: Karijerni centar na Univerzitetu Crne Gore, Centar za stručno obrazovanje	Redovni budžeti i /ili konkursi odgovornih institucija

		100 mladih, roditelji		
	3.5. Unaprjeđenje postojećih i kreiranje novih programa za teže zapošljive mlade (mladi sa hendikepom, mlade žene, Romi, Egipćani, izbjeglice, azilanti, korisnici PAS, bivši zatvorenici i sl.)	- Broj i kvalitet dostupnih programa unaprijeđen; - Broj korisnika programa iz kategorije teže zapošljivih mladih povećan za 20%	Zavod za zapošljavanje Crne Gore Partneri: NVO, međunarodne organizacije	Redovni budžeti i /ili konkursi odgovornih institucija
A4. Smanjenje neaktivnosti mladih	4.1. Vršnjačka edukacija i aktivacija mladih na temu ekonomske nezavisnosti i traženja zaposlenja	- Sproveden minimum 1 program vršnjačke edukacije i aktivacije mladih, koji uključuje minimum 100 mladih kao krajnjih korisnika	Ministarstvo sporta, Zavod za zapošljavanje Crne Gore, Partneri: Jedinice lokalne samouprave, NVO	Redovni budžeti i/ili budžeti opredjeljeni za konkurse odgovornih institucija
	4.2. Kreiranje i sprovođenje programa iz oblasti karijerne orijentacije za adolescente i mlade iz teže zapošljivih kategorija	- Program kreiran i realizovan uz učešće mladih u kreiranju, sprovođenju i evaluaciji programa - U program uključeno minimum 100 mladih iz grupe teže zapošljivih kategorija	Ministarstvo sporta, Zavod za zapošljavanje Crne Gore, Partneri: Jedinice lokalne samouprave, Ministarstvo prosvjete, NVO	Redovni budžeti i/ili budžeti opredjeljeni za konkurse odgovornih institucija

	4.3. Primjena inovativne metodologije dizajna prilagođenog korisnicima (Human Centred Design) za unaprjeđenje postojećih i kreiranje novih rješenja za poboljšanje pristupa mladima sa tržišta rada	-Minimum 2 razvijena prototipa rješenja za poboljšanje pristupa mladima sa tržišta rada	UNDP Partneri: Centri za socijalni rad, Ministarstvo rada i socijalnog staranja, Zavod za zapošljavanje Crne Gore, Ministarstvo prosvjete, Ministarstvo sporta	Donatori
<i>Ukupno: aktivnosti 14</i>				

KLJUČNI ISHOD B: MLADI IMAJU PRISTUP KVALITETNOM OBRAZOVANJU				
Mjera	Aktivnost	Pokazatelj uspjeha	Odgovorni za realizaciju	Budžet
B1. Podrška razvoju neformalnog učenja i unaprjeđenje mehanizama verifikovanja neformalno i informalno stečenih znanja	1.1 Informisanje mladih o mogućnostima i važnosti neformalnog obrazovanja za razvoj ključnih kompetenci i prepoznavanje i razvoj talenata	-Izrađena publikacija koja sadrži i studije slučaja i svjedočanstva mladih o njihovom učešću u programima neformalnog obrazovanja na nacionalnom i međunarodnom nivou i pozitivnim efektima -Minimum 100 mladih upoznato sa sadržajem publikacije kroz	Ministarstvo prosvjete Partneri: Centar za stručno obrazovanje, NVO	Redovni budžeti i/ili konkursi odgovornih institucija

		promociju -Minimum 100 roditelja upoznato sa sadržajem publikacije		
	1.2 Organizovanje info-dana o mogućnostima neformalnog učenja u najmanje 3 opštine	-Organizovana minimum tri info dana, u različitim opštinama Crne Gore -Informisano preko 1000 mladih	Ministarstvo sporta Partneri: Ministarstvo prosvjete, jedinice lokalne samouprave, Centar za stručno obrazovanje i NVO	Redovni budžeti i/ili budžeti opredjeljeni za konkurse odgovornih institucija
	1.3 Analiza usaglašenosti programa u srednjim stručnim školama i gimnazijama sa konceptom globalnog obrazovanja	-Izrađena analiza sa preporukama i definisanim mjerama	Zavod za školstvo Partneri: Ministarstvo prosvjete, srednje škole, međunarodne organizacije	Redovni budžeti i /ili konkursi odgovornih institucija
	1.4 Analiza znanja, stavova i praksi u srednjim školama o vršnjačkom nasilju u školama i predlozima mladih za prevenciju i postupanje	-Izrađena analiza sa preporukama mladih za prevenciju i postupanje -Prezentacija analiza u najmanje 6 srednjih škola	Ministarstvo sporta Partneri: Ministarstvo prosvjete, srednje škole, NVO, međunarodne organizacije	Redovni budžeti i/ili budžeti opredjeljeni za konkurse odgovornih institucija
	1.5 Kampanja za promociju inovativnih oblika obrazovanja i online učenja putem radnih	-Informisani edukatori u svim opštinama -Informisano preko	Ministarstvo prosvjete i Univerzitet Crne Gore	Redovni budžeti i konkursi odgovornih

	sastanaka sa edukatorima, online i medijske promocije	1000 mladih	Partneri: Centar za stručno obrazovanje, Zavod za školstvo, jedinice lokalne samouprave, CIPS, NVO	institucija
	1.6 Analiza korišćenja otvorenog dijela kurikulumu, kao i koncepta ekskurzija i škola u prirodi – definisanje preporuka za unaprjeđenje kvaliteta	-Izrađena Analiza sa preporukama i definisanim mjerama	Ministarstvo prosvjete i Zavod za školstvo Partneri: Škole, NVO	Redovni budžeti i /ili konkursi odgovornih institucija
B2. Unaprjeđenje kvaliteta organizacije, realizacije i vrednovanja praktičnog obrazovanja u stručnim školama i univezitetima	2.1 Organizacija seminara i okruglih stolova sa poslodavcima i socijalnim partnerima s ciljem da se poveća obim realizacije praktične nastave kod poslodavca i da se promovišu primjeri dobre prakse saradnje škola i poslodavaca i učenja uz rad	-Organizovana 2 okrugla stola uz učešće 50 poslodavaca i socijalnih partnera -Organizovana 3 seminara uz učešće 60 organizatora praktičnog obrazovanja	Ministarstvo prosvjete, Centar za stručno obrazovanje Partneri: Ministarstvo prosvjete, Privredna komora, Unija poslodavaca, Zavod za zapošljavanje Crne Gore	Redovni budžeti i /ili konkursi odgovornih institucija
	2.2 Nastavak kampanje “Stručno je ključno”	- Informisano 70% učenika 9. razreda osnovnih škola	Centar za stručno obrazovanje Partneri: Ministarstvo prosvjete, Srednje stručne škole	Redovni budžeti i /ili konkursi odgovornih institucija
B3. Razvoj socio-	3.1 Analiza stanja o realizaciji obaveznih izbornih sadržaja u	-Izrađena Analiza sa preporukama	Ministarstvo prosvjete Partneri: Zavod za	Redovni budžeti i /ili konkursi

emocionalnih vještina mladih	srednjim školama – definisanje preporuka u vezi sa načinom vrednovanja pohađanja obaveznih izbornih sadržaja	-Informisane sve škole	školstvo, srednje škole	odgovornih institucija
	3.2 Nastavljeno sprovođenje programa za razvoj socioemocionalnih vještina za 21. vijek i uključivanje učenika u razvoj, unaprjeđivanje i primjenu programa za razvoj socioemocionalnih vještina	-Objavljen Priručnik za nastavnike za osnovne škole -Obuhvaćeno još 10 osnovnih i 10 srednjih škola, nastavljene aktivnosti u početne 4 gimnazije -Učenici uključeni u razvoj programa i realizaciju vršnjačkih aktivnosti za razvoj socioemocionalnih vještina	Ministarstvo prosvjete, UNICEF Partneri: NVO, Zavod za školstvo, Centar za stručno obrazovanje, NVO, Škole	Donatorska sredstva
	3.3 Istraživanje o informisanosti i stavovima učenika i mladih o korupciji i etici u obrazovanju	-Realizovano istraživanje i objavljeni rezultati	Zavod za školstvo, Centar za stručno obrazovanje, Partneri: NVO	Redovni budžeti i /ili konkursi odgovornih institucija
	3.4 Osnaživanje učenika i mladih, nastavnika i stručnih saradnika, te roditelja u smislu prepoznavanja i spremnosti da	-Organizovana tri seminara za prepoznavanje i prijavljivanje korupcije	Zavod za školstvo, Centar za stručno obrazovanje, Partneri: NVO	Redovni budžeti i /ili konkursi odgovornih institucija

	prijave korupciju u obrazovanju	uz učešće minimum 100 učenika, nastavnika i stručnih saradnika, roditelja		
B4. Promocija obrazovne mobilnosti mladih	4.1 Kontinuirano učešće Crne Gore u Erasmus+ programu kroz rad Kancelarije u sklopu Ministarstva prosvjete i obezbjeđivanje podrške za rad kontakt tački za Erasmus+ Youth in Action programme	-Broj projekata čiju izradu i apliciranje je podržala Kancelarija Erasmus+ programa u Ministarstvu prosvjete -Minimum jedna osoba angažovana u Kontakt tački za Erasmus+ Youth in Action programme -Povećan procenat projekata za mlade koji su podržani kroz Erasmus+ Youth in Action programme za minimum 30%	Kancelarija Erasmus+ programa u Ministarstvu prosvjete Kontakt tačka za Erasmus+ Youth in Action programme Partneri: Ministarstvo prosvjete, Ministarstvo nauke	Redovni budžeti i/ili konkursi odgovornih institucija
	4.2 Analiza potreba i mogućnosti za osnivanje Agencije za Erasmus+ u Crnoj Gori	-Urađena Analiza troškova i koristi od plaćanja participacije i uspostavljanja drugih uslova da Crna Gora postane Programska zemlja Erasmus+	Ministarstvo prosvjete	Redovni budžeti i/ili konkursi odgovornih institucija

	4.3 Promocija relevantnih konkursa o raznim programima za obrazovnu mobilnost mladih u svim opštinama	-Kancelarije za mlade, omladinski klubovi/omladinski centri, Erasmus+ kontakt tačka i druge info tačke aktivno promovišu programe mobilnosti u svim opštinama informišući minimum 1000 mladih godišnje	Ministarstvo prosvjete, Ministarstvo nauke Partneri: Jedinice lokalne samouprave, Univerzitet Crne Gore, Ministarstvo sporta, srednje škole, fakulteti, NVO	Redovni budžeti i/ili konkursi odgovornih institucija
<i>Ukupno: 15 aktivnosti</i>				

KLJUČNI ISHOD C: MLADI SU AKTIVNI GRAĐANI, UKLJUČENI, MOTIVISANI, PROAKTIVNI I UČESTVUJU U PROCESIMA DONOŠENJA ODLUKA, RAZVOJA ZAJEDNICE, U KREIRANJU POLITIKA I NJIHOVOM SPROVOĐENJU

<i>Mjera</i>	Aktivnost	Pokazatelj uspjeha	Odgovorni za realizaciju	Budžet
C1. Razvoj kulture učešća mladih	1.1. Sprovođenje aktivnosti za mlade na temu autonomije i demokratije	-Sprovedeno minimum 5 aktivnosti mladih tokom 2018.god -Minimum 200 mladih obuhvaćeno aktivnostima	Ministarstvo sporta Partneri: NVO, međunarodne organizacije	Redovni budžeti i/ili budžeti opredjeljeni za konkurse odgovornih institucija
	1.2. Sprovođenje Inovativnih metoda za podsticanje aktivnog učešća adolescenata i mladih u procesima donošenja odluka i njihovog aktivizma	-Realizovana minimum 3 projekta koji jačaju aktivno učešće mladih u procesu donošenja odluka -Minimum 200 mladih obuhvaćeno aktivnostima	Ministarstvo sporta Partneri: NVO, međunarodne organizacije	Redovni budžeti i/ili budžeti opredjeljeni za konkurse odgovornih institucija
	1.3 Unaprjeđenje postojećih i razvoj novih online platformi i kanala za informisanje, konsultovanje i učešće mladih	-Obezbijeđena podrška za unaprjeđenje rada i korišćenja minimum jedne postojeće platforme i/ili kanala	Ministarstvo sporta Partneri: Ministarstvo javne uprave, NVO, međunarodne organizacije	Redovni budžeti i/ili budžeti opredjeljeni za konkurse odgovornih institucija

	za informisanje i konsultovanje mladih -Organizovan najmanje jedan promotivni događaj sa ciljem informisanja mladih o postojanju platformi i kanala za online učešće		
1.4 Jačanje učeničkih i studentskih parlamenata za organizaciono planiranje i upravljanje, demokratsko vođenje i promociju kulture učešća	-Uključeno najmanje 10 učeničkih i studentskih parlamenata u obukama, tribinama i/ili debatama -Minimum 200 mladih obuhvaćeno aktivnostima	Ministarstvo sporta Partneri: NVO	Redovni budžeti i/ili budžeti opredjeljeni za konkurse odgovornih institucija
1.5. Podrška aktivnostima postojećih ili novih volonterskih klubova, centara i servisa koji omogućavaju kratkoročno i dugoročno volontiranje mladih na lokalnom, nacionalnom i međunarodnom nivou	-Podržan rad minimum 6 volonterskih klubova/centara/servisa	Ministarstvo sporta Partneri: NVO, jedinice lokalne samouprave, međunarodne organizacije	Redovni budžeti i/ili budžeti opredjeljeni za konkurse odgovornih institucija
1.6. Podrška radu i osnaživanje	-Podržan rad	Ministarstvo sporta	Redovni budžeti

	kapaciteta postojećih omladinskih centara i klubova (prostora)	minimum 5 omladinskih klubova/centra -Programima omladinskih klubova/centra obuhvaćeno minimum 1000 mladih	Partneri: NVO, lokalne jedinice samouprave, međunarodne organizacije	i/ili budžeti opredjeljeni za konkurse odgovornih institucija
	1.7. Otvaranje novih omladinskih klubova i centara, (prilagođavanje i adaptacija neiskorišćenih prostora)	-Minimum dva prostora koji se nisu koristili je adaptirano i mladi ga koriste za sprovođenje svojih programa	Ministarstvo sporta Partneri: NVO, lokalne jedinice samouprave, međunarodne organizacije	Redovni budžeti i/ili budžeti opredjeljeni za konkurse odgovornih institucija
	1.8. Sprovođenje strukturiranog dijaloga sa mladima na temu kreiranja i sprovođenja omladinske politike	-Organizovana godišnja konferencija sa svim zainteresovanim stranama na temu dijaloga sa mladima u kreiranju i sprovođenju omladinske politike	Ministarstvo sporta Partneri: NVO, lokalne jedinice samouprave, međunarodne organizacije	Redovni budžeti i/ili budžeti opredjeljeni za konkurse odgovornih institucija

C2. Obezbeđivanje mehanizama/ systema za njegovanje aktivizma	2.1. Treninzi za omladinske aktiviste i vršnjačke edukatore	-Organizovanje minimum 3 treninga godišnje za omladinske aktiviste i vršnjačke edukatore -Obučeno minimum 20 mladih	Ministarstvo sporta Partneri: NVO	Redovni budžeti i/ili budžeti opredjeljeni za konkurse odgovornih institucija
	2.2. Obilježavanje Međunarodnog dana mladih	-Podržano organizovanje minimum 1 događaja sa ciljem obilježavanja Međunarodnog dana mladih	Ministarstvo sporta Partneri: NVO	Redovni budžeti i/ili budžeti opredjeljeni za konkurse odgovornih institucija
	2.3. Obilježavanje Međunarodnog dana volontera i volonterki	-Podržano organizovanje minimum 1 događaja sa ciljem obilježavanja Međunarodnog dana volontera/ki	Ministarstvo sporta Partneri: NVO	Redovni budžeti i/ili budžeti opredjeljeni za konkurse odgovornih institucija

Ukupno: 11 aktivnosti

KLJUČNI ISHOD D: MLADI SU DOBROG ZDRAVLJA, BEZBJEDNI, IMAJU PRISTUP ADEKVATNOM SISTEMU PODRŠKE ZA TRANZICIJU U ODRASLO DOBA I SAMOREALIZACIJU, SAMOSVJESNI SU, INOVATIVNI, POKAZUJU INICIJATIVU I PRIHVATAJU RAZLIČITOSTI				
Mjera	Aktivnost	Pokazatelj uspjeha	Odgovorni realizaciju	za Budžet

D1. Uspostavljanje efikasnih međusektorskih informativno- savjetodavnih tijela za mlade i roditelje	1.1. Unaprjeđenje postojećih internet portala/stranica ključnih resornih ministarstava u cilju kvalitetnijeg informisanja mladih, u skladu sa njihovim potrebama	-Unaprijeđeni internet portali sa informacijama koje su prilagođene jeziku mladih	Ministarstvo sporta, Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo prosvjete, Partneri: jedinice lokalne samouprave	Redovne aktivnosti
	1.2. Sprovođenje projekata sa akcentom na izazove perioda adolescencije, nasilja, mentalnog zdravlja, i seksualnog i reproduktivnog zdravlja	-Sprovedena minimum dva projekta-programa iz navedenih tema; -Obuhvaćeno minimum 100 korisnika/ca podržanih programima	Ministarstvo sporta, Ministarstvo zdravlja Partneri: NVO	Redovni budžeti i/ili budžeti opredjeljeni za konkurse odgovornih institucija
	1.3. Izrada, distribucija i promocija Smjernica za profesionalce koji rade sa adolescentima i mladima o postupanju u cilju očuvanja mentalnog zdravlja	-Izrađene Smjernice distribuirane i urađena promocija	Ministarstvo zdravlja, Institut za javno zdravlje Partneri: NVO	Redovni budžeti i /ili konkursi odgovornih institucija
	1.4. Promocija izbornog predmeta Zdravi stilovi života u školama i edukacija kadrova koji sprovode predmet Zdravi stilovi života	-Organizovane promotivne aktivnosti u školama	Ministarstvo prosvjete, Zavod za školstvo, Institut za javno zdravlje Partneri: škole	Redovni budžeti odgovorne institucije
	1.5. Mapiranje najboljih praksi za	-Utvrđene i	Ministarstvo zdravlja,	Redovni budžeti

	uspostavljanje i održivost onlajn savjetovališta za mentalno zdravlje starijih adolescenata i mladih	publikovane najbolje prakse održivih onlajn savjetovališta	Institut za javno zdravlje Partneri: NVO i UN	i /ili konkursi odgovornih institucija
D2. Razvoj omladinskog rada kao podrške za tranziciju ka autonomiji	2.1. Jačanje kapaciteta onih koji rade sa mladima u omladinskim organizacijama i organizacijama za mlade, omladinskim klubovima i centrima, volonterskim klubovima i centrima, školama-psihološko/pedagoškim službama	Podržana minimum dva projekata; vrste i broj obuka, Obuhvaćeno minimum 200 mladih	Ministarstvo sporta Partneri: NVO	Redovni budžeti i/ili budžeti opredjeljeni za konkurse odgovornih institucija
	2.2. Promovisanje i sprovođenje Smjernica za vođenje omladinskih klubova i centara, uz obuke za primjenu istih	-Svi rukovodioci omladinskih klubova upoznati sa Smjernicama za vođenje omladinskih klubova -Povećan broj omladinskih klubova koji zadovoljavaju smjernice -Obezbijeđena podrška lokalnih samouprava u procesu sprovođenja smjernica u omladinskim klubovima i centrima	Ministarstvo sporta Partneri: jedinice lokalne samouprave NVO, međunarodne organizacije	Redovni budžeti i/ili budžeti opredjeljeni za konkurse odgovornih institucija

D3. Podrška psiho-fizičkom razvoju i očuvanju zdravlja mladih	3.1. Sprovođenje istraživanja koji se odnosi na zdravlje mladih (mentalno zdravlje, reproduktivno i seksualno zdravlje, bolesti zavisnosti, uticaj nasilja na zdravlje mladih, saobraćajne nezgode, gojaznost) u cilju dobijanja podataka koji će se iskoristiti za promociju zdravlja mladih	-Sprovedeno istraživanje i prezentovani rezultati -Povećan nivo informisanosti stručne i opšte javnosti o rezultatima istraživanja	Ministarstvo sporta, Ministarstvo zdravlja, Institut za javno zdravlje, Partneri: NVO, Univerzitet Crne Gore, međunarodne organizacije	Redovni budžeti i/ili budžeti opredjeljeni za konkurse odgovornih institucija
	3.2. Kreiranje mehanizma za učešće adolescenata i mladih u dizajniranju programa savjetovalista za mlade i njihovoj evaluaciji	-Minimum jedna pilot opština je razvila i koristi mehanizam za učešće adolescenata i mladih u kreiranju programa savjetovališta za mlade.	Ministarstvo sporta, Ministarstvo zdravlja Partneri: NVO	Redovni budžeti i/ili budžeti opredjeljeni za konkurse odgovornih institucija
	3.3. Promocija savjetovališta za mlade u sistemu obrazovanja, van obrazovnog sistema i među ranjivim grupama	-Održano minimum 5 promotivnih aktivnosti -Distribuirano minimum 200 primjeraka štampanog informativnog	Ministarstvo sporta, Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo prosvjete Partneri: NVO, Univerzitet Crne Gore, škole	Redovni budžeti i/ili budžeti opredjeljeni za konkurse odgovornih institucija

		materijala -Minimum 1000 mladih informisano		
	3.4. Obilježavanje značajnih datuma po Kalendaru zdravlja	-Organizacija minimum 10 predavanja u školama -Broj mladih obuhvaćenih akcijama	Ministarstvo zdravlja, Institut za javno zdravlje, Partneri: NVO	Redovni budžeti i konkursi odgovornih institucija
	3.5. Evaluacija ostvarenog uticaja programa koje sprovode Savjetovališta za mlade i Savjetovališta za brak i porodicu pri Domovima zdravlja	-Sprovedenom evaluacijom obuhvaćen reprezentativan uzorak, prepoznate najbolje prakse i kreirane preporuke	Ministarstvo zdravlja	Redovni budžeti i konkursi odgovornih institucija
	3.6. Edukacija i aktivnosti mladih u oblasti prevencije nasilja, zlostavljanja, govora mržnje i diskriminacije kao i osposobljavanje vršnjačkih edukatora u datim oblastima	-Minimum 3 podržana projekta -Minimum 60 obučanih vršnjačkih edukatora -Minimum 200 mladih obuhvaćeno ovom aktivnošću	Ministarstvo sporta Partneri: Ministarstvo prosvjete i NVO	Redovni budžeti i/ili budžeti opredjeljeni za konkurse odgovornih institucija
	3.7. Organizovanje obuka za sektor obrazovanja, zdravstva i socijalne	-Broj obuka -Broj obuhvaćenih	Ministarstvo prosvjete, Ministarstvo zdravlja	Donatorska sredstva (UN)

	zaštite, u cilju podrške razvoju adolescenata i mladih	sektora i učesnika po sektorima	Partneri: UN sistem, Zavod za socijalnu i dječju zaštitu	
	3.8. Sprovedenje kampanje o zdravim stilovima života, uticaju nasilja na zdravlje mladih, te štetnosti PAS u skladu sa Strategijom Crne Gore o prevenciji bolesti zavisnosti 2013–2020	-Sprovedena minimum jedna nacionalna kampanja	Ministarstvo zdravlja u saradnji sa NVO i Univerzitetom Crne Gore	Redovne aktivnosti i/ili konkursi relevantnih institucija, donatori
	3.9. Uključivanje mladih u naučno-obrazovne, istraživačke i druge projekte i programe s temom očuvanja životne sredine, zdravih stilova života i razvoja nauke i podrška u realizaciji istih	-Projektima i programima direktno obuhvaćeno minimum 60 mladih, a kroz promotivne aktivnosti 1000 mladih	Ministarstvo nauke, Ministarstvosporta, Ministarstvo prosvjete Partneri: NVO, Univerzitet Crne Gore, škole	Redovni budžeti i/ili budžeti opredjeljeni za konkurse odgovornih institucija
	3.10. Realizacija aktivnosti sa ciljem podizanja svijesti mladih u oblasti održivog razvoja i zaštite životne sredine	-Broj i vrsta aktivnosti -Broj mladih obuhvaćenih aktivnostima	Ministarstvo održivog razvoja i turizma Partneri: NVO	Redovni budžet i konkursi odgovorne institucije
	3.11. Potpisivanje memoranduma o saradnji između lokalnih samouprava, javnih zdravstvenih ustanova i omladinskih organizacija, u vezi sa unaprjeđenjem informisanja mladih o zdravlju	-Potpisivanje minimum 7 memoranduma	Ministarstvo zdravlja, javne zdravstvene ustanove, jedinice lokalne samouprave Partneri: NVO	Redovne aktivnosti

Ukupno: 18 aktivnosti

KLJUČNI ISHOD E: MLADI IMAJU PRISTUP KVALITETNIM KULTURNIM SADRŽAJIMA KAO KREATORI I KONZUMENTI

Mjera	Aktivnost	Pokazatelj uspjeha	Odgovorni za realizaciju	Budžet
E1. Podrška mladim kreatorima kulture i medijskih sadržaja	1.1. Podrška mladim stvaraocima u kulturi kroz redovni konkurs MK za sufinansiranje projekata i programa	-Odobrena sredstva za projekte i realizovani projekti	Ministarstvo kulture Partneri: mladi stvaraoci, NVO	Redovni budžet i konkurs Ministarstva kulture
	1.2. Podrška projektima omladinskih NVO koje se bave kulturom	-Minimum 2 odobrena projekta	Ministarstvo kulture, Ministarstvo sporta Partneri: NVO	Redovni budžeti i/ili budžeti opredjeljeni za konkurse odgovornih institucija
	1.3. Podrška za kreatore medijskih sadržaja za mlade	-Odobrena sredstva i realizovani projekti na redovnom konkursu Direktorata za medije	Ministarstvo kulture (Direktorat za medije) Partneri: NVO	Konkurs Direktorata za medije
	1.4. Razvoj školskih programa i obrazovnih aktivnosti, pilot	-Više realizovanih aktivnosti od strane	Ministarstvo prosvjete, Ministarstvo kulture,	Donatorska sredstva

	projekat Kraljevskog pozorišta Zetski dom “Kultura, znanje, putovanje”	mladih	Centri za kulturu	
	1.5. Kreiranje medijskih sadržaja namijenjenih i prilagođenih mladima	-Minimum dva odobrena projekta koji se odnose na obrazovne programe, aplikacije, moderne medijske sadržaje i slično	Ministarstvo kulture, Ministarstvo sporta Partneri: Mediji, NVO	Redovni budžeti i/ili budžeti opredjeljeni za konkurse odgovornih institucija
	1.6. Realizacija programa volonterskog učešća u kulturi i mentorskih programa za razvoj mladih stvaralaca u kulturi	-Minimum 50 volontera/ki uključenih u programe kulture i/ili mentorske programe -Pripremljene primjedbe i inicirano revidiranje Zakona o volonterskom radu u skladu sa potrebama	Ministarstvo kulture Partneri: Jedinice lokalne samouprave, NVO	Redovni budžeti odgovornih institucija i/ili konkursi
E2. Obezbjedivanje jednakog pristupa kulturnim sadržajima za sve mlade	2.1. Podrška realizaciji kulturnih sadržaja i pristupačnosti tih sadržaja mladima sa invaliditetom, kao kreatorima i konzumentima	-Prilagođena i organizovana minimum 3 kulturna sadržaja (predstava, književno veče ili sl.) uz obezbijedeno prevođenje na	Ministarstvo kulture Partneri: NVO, jedinice lokalne samouprave	Konkursi Ministarstva kulture, lokalnih samouprava, donatori

		znakovni jezik -Organizovan minimum jedan kulturni sadržaj sa mladima sa invaliditetom, kao kreatorima		
	2.2. Podrška realizaciji kulturnih sadržaja i pristupačnosti tih sadržaja mladima u riziku od siromaštva i obezbijeđene povlastice za mlade za različita kulturna dešavanja	-Broj realizovanih kulturnih sadržaja -Obuhvat mladih -Obuhvat mladih povlasticama	Ministarstvo kulture, jedinice lokalne samouprave	Redovni budžeti i konkursi odgovornih institucija
	2.3. Putujući kulturni sadržaji kao model dostupnih kulturnih dešavanja za mlade izvan kulturnih centara	-Organizovan minimum jedan tzv. putujući kulturni sadržaj za mlade izvan kulturnih centara kojim su obuhvaćene minimum 3 opštine -Programima obuhvaćeno 100 mladih koji žive izvan kulturnih centara	Ministarstvo kulture Partneri: NVO, jedinice lokalne samouprave	Redovni budžeti i /ili konkursi odgovornih institucija
	Ukupno: 9 aktivnosti			

KLJUČNI ISHOD F: USPOSTAVLJEN JE NORMATIVNO PRAVNI OKVIR ZA SPROVOĐENJE OMLADINSKE POLITIKE

Mjera	Aktivnost	Pokazatelj uspjeha	Odgovorni za realizaciju	Budžet
F1. Jačanje kapaciteta Direktorata za mlade za sprovođenje i monitoring omladinske politke	1.1. Uspostavljanje Nacionalnog savjeta za mlade	-Uspostavljen Nacionalni savjet za mlade -Održan minimum jedan sastanak	Ministarstvo sporta, Vlada Crne Gore	Redovni budžet odgovornih institucija
	1.2. Povećanje vidljivosti Koordinacionog tijela kroz konsultativne sastanke sa ostalim subjektima omladinske politike (lokalne samouprave, NVO, institucije...)	-Objavljena kontakt lista na internet stranicama Ministarstva sporta i Strategije za mlade -Organizovana minimum 2 sastanka ovog tijela sa ostalim subjektima omladinske politike	Ministarstvo sporta u saradnji sa relevantnim ministarstvima Partneri: NVO	Redovni budžeti odgovornih institucija
	1.3. Kontinuirani monitoring projekata za mlade finansiranih od strane Ministarstva sporta putem konkursa	-Broj sprovedenih projekata za mlade -Izvještaji o realizovanim projektnim aktivnostima	Ministarstvo sporta Partneri: NVO	Redovni budžeti odgovornih institucija
F2. Unaprjeđivanje normativne	2.1. Izrada i usvajanje Prijedloga zakona o mladima	-Izrađen i utvrđen Prijedlog zakona o mladima	Ministarstvo sporta, Vlada Crne Gore	Redovni budžeti odgovornih institucija

podrške	2.2. Izrada podzakonskih akata u skladu sa Zakonom o mladima	-Izrađena podzakonska akta	Ministarstvo sporta	Redovni budžeti odgovornih institucija
	2.3. Kreiranje i vođenje registra nacionalnih omladinskih organizacija i organizacija koje se po svom Statutu bave pitanjima mladih po novom Zakonu o mladima	-Uspostavljeni i definisani jasni kriterijumi za organizacije -Kreiran registar organizacija -Organizacije informisane o proceduri i objavljen poziv za registrovanje	Ministarstvo sporta, Ministarstvo javne uprave, Vlada Crne Gore	Redovni budžeti odgovornih institucija
F3. Obezbeđivanje održivog i kontinuiranog finansiranja omladinske politike	3.1. Finansiranje i sufinansiranje projekata za mlade u skladu sa Zakonom o mladima	-Objavljen konkurs, odobreni projekti i potpisani ugovori -Putem konkursa podržana realizacija minimum 30 projekata i programa za mlade	Ministarstvo sporta	Redovni budžeti odgovornih institucija
	3.2. Finansiranje projekata za mlade u skladu sa Zakonom o NVO (i izrađenom sektorskom analizom)	-Objavljen konkurs, odobreni projekti i potpisani ugovori -Putem konkursa podržana realizacija minimum 10 projekata i programa za mlade	Ministarstvo sporta	Redovni budžeti odgovornih institucija

	3.3. Izrada nacrt preporuka lokalnim samoupravama za izdvajanje finansijskih sredstava za implementaciju projekata iz oblasti lokalne omladinske politike	- Izrađen nacrt preporuka	Ministarstvo sporta, jedinice lokalne samouprave, NVO	Redovni budžeti i/ili budžeti opredjeljeni za konkurse odgovornih institucija
F4. Unaprjeđenje međuresorske saradnje na polju sprovođenja omladinske politike	4.1. Kontinuirane obuke za kontakt osobe iz lokalnih samouprava, Koordinacionog tijela i ostale subjekte omladinske politike	-Realizovana minimum jedna obuka godišnje	Ministarstvo sporta Partneri: NVO	Redovni budžeti i/ili budžeti opredjeljeni za konkurse odgovornih institucija
	4.2. Redovno izvještavanje članova Koordinacionog tijela prema Ministarstvu sporta o sprovođenju Strategije za mlade iz njihove nadležnosti	-Ministarstvu sporta dostavljeni polugodišnji i godišnji izvještaji	Ministarstvo sporta i ostala relevantna ministarstva	Redovni budžeti odgovornih institucija
F5. Unaprjeđenje statistike na nacionalnom nivou i znanja o mladima	5.1. Organizovanje sastanaka sa relevantnim ministarstvima u vezi sa indikatorima koji su sadržani u ključnim ishodima	-Utvrđivanje broja stvarno raspoloživih indikatora i sagledavanje mogućnosti unaprjeđenja postojećih administrativnih izvora	Ministarstvo sporta i ostale relevantne institucije	Redovni budžeti odgovornih institucija

	5.2. Kreiranje baze postojećih indikatora po svim ishodima i definisanje procedura izvještavanja	-Kreirana baza i obezbijeđeno redovno praćenje indikatora -Nadležne institucije redovno izvještavaju Ministarstvo sporta	Ministarstvo sporta Partneri: MONSTAT i ostale relevantne institucije, nadležna ministarstva	Redovni budžeti odgovornih institucija
	5.3. Organizovanje zajedničkog sastanka sa relevantnim institucijama kako bi se sagledala mogućnost kreiranja istraživanja za indikatore za koje ne postoje metodologije	-Organizovana minimum tri sastanka i definisani indikatori za koje ne postoji metodologija	Ministarstvo sporta Partneri: MONSTAT, ostale relevantne institucije	Redovni budžeti odgovornih institucija
F6. Jačanje kapaciteta lokalnih samouprava za razvoj i sprovođenje omladinske politike	6.1. Izrada lokalnih akcionih planova i revidiranje postojećih u skladu sa Strategijom	-Broj opština kojima je istekla važnost postojećih LPAM-a su uradile i usvojile nove u skladu sa Nacionalnom strategijom i međunarodnim trendovima	Jedinice lokalne samouprave Partneri: Ministarstvo sporta, NVO	Redovni budžeti lokalnih samouprava
	6.2. Podrška za uspostavljanje, jačanje i rad savjeta za mlade i/ili savjeta mladih na lokalnom nivou	-Minimum polovina lokalnih samouprava unaprijedila rad savjeta za mlade i/ili savjeta mladih na lokalnom nivou kao tijela za konsultacije mladih	Jedinice lokalne samouprave Partneri: Ministarstvo sporta u saradnji sa NVO	Redovni budžeti lokalnih samouprava

	<p>6.3. Organizacija okruglih stolova sa lokalnim samoupravama na temu "Dijalog sa mladima i uspostavljanje mehanizama za razvoj i podršku omladinskom aktivizmu na lokalnom nivou"</p>	<p>-Organizovana minimum tri okrugla stola i obuhvaćeno 6 samouprava; -Izrađen izvještaj sa preporukama</p>	<p>Ministarstvo sporta Partneri: Jedinice lokalne samouprave, NVO</p>	<p>Redovni budžeti i/ili budžeti opredjeljeni za konkurse odgovornih institucija</p>
<p>F7. Podrška omladinskom organizovanju i umrežavanju mladih</p>	<p>7.1. Podrška učešću omladinskim organizacijama i organizacijama za mlade u radu relevantnih omladinskih mreža na međunarodnom nivou</p>	<p>-Povećan broj međunarodnih mreža u kojima učestvuju organizacije iz Crne Gore i po potrebi finansirana njihova članarina u istima</p>	<p>Ministarstvo sporta Partneri: NVO</p>	<p>Redovni budžeti i/ili budžeti opredjeljeni za konkurse odgovornih institucija</p>
	<p>7.2. Obezbjedivanje sufinansiranja mobilnosti mladih u cilju organizovanja i umrežavanja na regionalnom i međunarodnom nivou</p>	<p>-Utvrdjeni kriterijumi za sufinansiranje mladih, uz koordinaciju sa drugim ministarstvima -Obezbijedeno sufinansiranje -Povećan broj mladih koji učestvuju i predstavljaju Crnu Goru na međunarodnim događajima</p>	<p>Ministarstvo sporta Partneri: NVO</p>	<p>Redovni budžeti i/ili budžeti opredjeljeni za konkurse odgovornih institucija</p>

	7.3. Godišnja konferencija - Youth networking	-Održana minimum jedna konferencija -Minimum 20 organizacija i mladih koji su uzeli učešće	Ministarstvo sporta Partneri: NVO	Redovni budžeti i/ili budžeti opredjeljeni za konkurse odgovornih institucija
F8. Jačanje međunarodne saradnje u oblasti omladinske politike	8.1. Kontinuirano učešće predstavnika Direktorata za mlade u međunarodnim inicijativama i tijelima koje se tiču mladih	-Broj međunarodnih događaja -Broj izvještaja	Ministarstvo sporta	Redovni budžet odgovorne institucije
	8.2. Podrška aktivnostima RYCO	-Broj i vrsta aktivnosti	Ministarstvo sporta, RYCO	Redovni budžet odgovorne institucije
	8.3. Uspostavljanje partnerstva Direktorata za mlade i kancelarije za Erasmus + u Ministarstvu prosvjete	-Uspostavljena saradnja Direktorata sa kancelarijom za Erasmus + -Održan minimum jedan sastanak sa predstavnicima kancelarije Erasmus +	Ministarstvo sporta, Ministarstvo prosvjete	Redovni budžeti odgovornih institucija
	8.4. Kreiranje projektnog partnerstva Ministarstva sporta i organizacija civilnog društva, institucija i/ili međunarodnih organizacija sa ciljem	-Kreiran minimum jedan zajednički projekat ili uspostavljeno partnerstvo sa ciljem sprovođenja i unaprijeđenja omladinske	Ministarstvo sporta Partneri: NVO, međunarodne organizacije	Redovni budžeti odgovornih institucija i organizacija

	spvođenja i unaprjeđenja omladinske politike	politike		
F9.Unaprjeđenja i informisanje mladih o omladinskoj politici	9.1. Redovno ažuriranje internet portala Ministarstva sporta – Direktorata za mlade i blagovremeno informisanje o postojećim programima (pristupačan za OSI)	- Web portal pristupačan za OSI (podrška čitača ekrana jaws)	Ministarstvo sporta u saradnji sa organizacijama OSI	Redovni budžeti odgovorne institucije
	9.2. Otvaranje online konsultantskog servisa za mlade	-Uspostavljen Konsultantski servis -Broj mladih koji su se obratili za konsultacije -Broj posjetilaca	Ministarstvo sporta, eUprava, međunarodne organizacije Partneri: NVO	Redovni budžeti i/ili budžeti opredjeljeni za konkurse odgovornih institucija
	9.3. Finansijska podrška uspostavljanju i funkcionisanju info tački za informisanje mladih	-Broj info tački	Ministarstvo sporta Partneri: NVO, škole, univerziteti	Redovni budžeti i/ili budžeti opredjeljeni za konkurse odgovornih institucija

	9.4. Informisanje mladih o omladinskoj politici putem distribuiranog informativnog materijala	-Distribuiran minimum jedan informator o omladinskoj politici -Organizovano minimum 5 događaja sa ciljem većeg obuhvata mladih informisanje o omladinskoj politici	Ministarstvo sporta Partneri: škole, NVO	Redovni budžeti i/ili budžeti opredjeljeni za konkurse odgovornih institucija
	Ukupno: 28 aktivnosti			

Generalni direktor Direktorata za mlade

Mr Nenad Koprivica